

Avans Hogeschool

B Communication and Multimedia Design vt Breda

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

De bacheloropleiding Communication and Multimedia Design (hierna CMD) van Avans bestaat uit de voltijdopleiding Communication and Multimedia Design in Breda en de voltijd opleiding Communication and Multimedia Design in Den Bosch. Beide opleidingen zijn afgeleid van het landelijke HBO profiel Communication and Multimedia Design. De verschillen en overeenkomsten tussen de twee Avans CMD opleidingen zijn door de instelling in de zelfevaluatie beknopt beschreven. Iedere locatie is afzonderlijk beoordeeld. Dit rapport bevat de beoordeling van CMD Breda. In een oplegger geeft het panel een samenvatting van de afzonderlijke eindoordelen.

De bestaande bacheloropleiding CMD Breda is op 3 december 2024 bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft een vierjarige voltijdse opleiding. Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**.

De opleiding CMD Breda heeft een eigen Bredase profilering waarin het ontwikkelen van ontwerperschap centraal staat. Het opleidingsteam is kundig en enthousiast. Studenten waarderen de opleiding om de inhoud, de gerichtheid op ontwerperschap en het betrokken docententeam. Studenten werken in de opleiding vaak aan ontwerpen ten behoeve van maatschappelijke vraagstukken. De opleiding volgt ontwikkelingen in het werkveld nauw en heeft vaste relaties met diverse partners uit zowel de ontwerpende als niet-ontwerpende contexten, zoals bijvoorbeeld het Amphia Ziekenhuis. Deze partners spelen een belangrijke rol in het nieuw ontwikkelde programma van CMD Breda.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De leerresultaten zijn afgeleid van het landelijke beroeps- en competentieprofiel CMD en zijn vertaald in eigen leerresultaten. De opleiding CMD Breda heeft een eigen missie geformuleerd waarin het ontwikkelen van een eigen visie en karakter als ontwerper centraal staat. Het panel vindt dat de opleiding zich hiermee goed positioneert ten opzichte van andere CMD-opleidingen en is van mening dat de beoogde leerresultaten het bachelor niveau weerspiegelen en goed zijn afgestemd met het werkveld.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De leeromgeving maakt het mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren. De opzet van de opleiding is helder en biedt voldoende ruimte voor studenten om hun ontwerperschap te ontwikkelen. Studenten worden voldoende uitgedaagd hun eigen signatuur als ontwerper te ontwikkelen. De opleiding begeleidt studenten goed met aandacht voor de individuele student. Studenten zijn tevreden over het onderwijs, de begeleiding en over de manier waarop de opleiding met ze communiceert. Het panel is enthousiast over het nieuwe programma waarin studenten in een fysieke community samenwerken in ontwerpcollectieven. Het panel beveelt daarom aan om te blijven investeren in passende huisvesting om het nieuwe programma ten volle te kunnen door ontwikkelen.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De toetsing past bij de gekozen focus op ontwerperschap en het systeem van toetsing is transparant en navolgbaar. Alle ontwerptoetsen worden met minstens vier ogen beoordeeld, het afstudeerwerk met zes ogen. Externe vertegenwoordigers kijken mee met het eindwerk. In het docententeam wordt veel gekalibreerd en er bestaat een gedragen beeld over de gewenste kwaliteit van ontwerpwerk. De beoordelingsformulieren zijn gedurende de hele opleiding gerelateerd aan de vier beroepshandelingen van de ontwerperschapslijn KEMP. Het panel beveelt de opleiding aan de gebruikte (digitale) beoordelingsformulieren te stroomlijnen en in de kalibraties aandacht te besteden aan eenduidigheid in het geven van feedback op de verschillende beroepshandelingen in de formulieren om de navolgbaarheid en transparantie nog verder te versterken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het niveau en de inhoud van de eindwerken passen bij een CMD-bacheloropleiding. De beoordelingen zijn navolgbaar en er zijn altijd drie examinatoren bij de uitvoering betrokken. Volgens het panel is de becijfering in lijn met de kwaliteit van het gemaakte werk. De eindwerken zijn vaak ontwerpen voor een maatschappelijk relevant vraagstuk. Studenten laten hun ontwerpproces tijdens de eindexamenexpo zien. Bij de eindexamenexpo zijn ook vertegenwoordigers van het werkveld en van een andere CMD-opleiding aanwezig. Afgestudeerden vinden gemakkelijk werk na de opleiding en het werkveld is tevreden met de kwaliteit van afgestudeerden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding	5
Schets van de opleiding / Karakteristiek	7
Basisgegevens opleiding	8
Terugblik vorige visitatie 2018	8
Beoordeling NVAO-standaarden	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3 Toetsing	22
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	25
Eindoordeel over de opleiding	27
Aanbevelingen	27
Bijlagen	28
1. Bezoekprogramma 3 december 2024	29
2. Bestudeerde documenten	30

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bachelor-opleiding Communication & Multimedia Design van Avans Hogeschool in Breda. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Avans en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de *Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 3 december 2024. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Korte functieomschrijving
Drs. G.D. Rijken	Voorzitter, domeindeskundige	Onafhankelijk adviseur/ontwerper
Dr. R.J.W. Sluis-Thiescheffer	Domeindeskundige	Lector Media Design HAN UAS
Ir. I.M.R.C. Schuffelers	Domeindeskundige	Studieleider Product Design bij HKU en zelfstandig ontwerper
D. van Bendegem	Studentlid	Student CMD NHL Stenden

Drs. H.M. Moesker, auditor van NQA, trad op als auditor van het panel.

De opleiding Communication & Multimedia Design Breda is ingedeeld in de visitatiegroep HBO CMD. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de

opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. De visitatiedag sloot af met het ontwikkelgesprek tussen het panel en vertegenwoordigers van de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopsprekuren). Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 29 januari 2025

Panelvoorzitter

Auditor

G.D. Rijken

H.M. Moesker

Schets van de opleiding / Karakteristiek

De bacheloropleiding Communication & Multimedia Design (CMD) van Avans in Breda bestaat sinds 2002 als voltijdopleiding. De opleiding maakt deel uit van de Academie Creative Innovation van Avans Hogeschool. Naast de opleiding CMD maken ook de opleidingen Communicatie, Business Innovation, Koningstheateracademie, St.Joost School of Art & Design deel uit van de academie. Avans biedt ook een voltijdsopleiding CMD aan in Den Bosch. Deze is ondergebracht binnen de Avans Academie voor Technologie en Design. De twee opleidingen CMD hanteren dezelfde onderwijs- en examenregeling (OER) en dezelfde eindkwalificaties. Ook werken ze met een gezamenlijke examencommissie waaronder naast CMD Breda en CMD den Bosch ook de opleidingen Communicatie en Business Innovation vallen.

De kwalificaties na het doorlopen van jaar 1 zijn op elkaar afgestemd zodat studenten kunnen overstappen van CMD Breda naar CMD den Bosch of andersom. De curriculumcommissies van de twee CMD opleidingen stemmen elke onderwijsperiode met elkaar af om eindtermen te kalibreren, relevante ontwikkelingen in het vakgebied te bespreken en elkaar te versterken.

De instroom voor de opleiding CMD Breda was op 1 oktober 2024 105 studenten. Ten tijde van de visitatie werkten 22 medewerkers voor in totaal 16,9 fte bij de opleiding.

De opleiding CMD Breda heeft de afgelopen jaren veel ontwikkelingen doorgemaakt waarbij het docententeam zich flexibel heeft aangepast aan veranderende omstandigheden. Eén daarvan was de coronaperiode. Door deze moeilijke periode is voor de opleiding het belang van een fysieke learning community extra naar voren gekomen. De opleiding heeft deze fysieke learning community in haar nieuwe curriculum centraal gesteld vanwege het belang van gezamenlijkheid voor docenten en studenten om de opleiding te doorlopen en samen het toekomstige vakgebied te ontwikkelen. Het docententeam werkt samen om goed ontwerponderwijs te verzorgen vanuit verschillende disciplines.

Zoals hierboven vermeld is de opleiding bezig met een curriculumvernieuwing, die voortvloeit uit de Avans-brede Ambitie 2025. Avans heeft daarin als ambitie gesteld om professionals op te leiden “die met een lerende, onderzoekende en ondernemende houding het verschil maken in én voor een duurzame samenleving”. Het vernieuwde eerste jaar is gestart in september 2024 en wordt in de komende jaren verder uitgerold. Het oude programma wordt uit gefaseerd. Er is een overzicht ontwikkeld voor de vier jaar van het nieuwe programma. In dit nieuwe programma staan disciplines en ontwerpen in collectieven centraal en spelen maatschappelijke vraagstukken een belangrijke rol. Ook zal het studenten meer keuzeruimte bieden.

De opleiding kampte de afgelopen jaren met een afnemende instroom. Door extra inspanningen is inmiddels een toename van de instroom gerealiseerd. De opleiding verwacht deze trend vast te houden.

Voor CMD Breda is de fundamentele rol van technologie in de samenleving en de steeds snellere introductie van nieuwe toepassingen daarvan een belangrijke ontwikkeling. De opleiding hecht in de nieuwe opzet voor het programma steeds meer belang aan de ethische kant van technologie en de rol van de ontwerper als kritische maker. Ontwerpers moeten daarom een bredere context in hun ontwerpproces betrekken en kritisch stelling durven nemen. Dit vraagt om het benaderen van problemen op meerdere niveaus en vanuit meerdere disciplines. Daarbij zetten studenten een combinatie van fysieke en digitale ervaringen in.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)	Communication & Multimedia Design
ISAT-code (RIO)	34092
Oriëntatie en niveau opleiding	hbo
Niveau opleiding	bachelor
Graad	Bachelor of Science
Aantal studiepunten	240
Variant(en) incl. een evt. 3 jarig traject voor VWO bij een hbo-bacheloropleiding	geen
Opleidingslocatie(s)	Breda
Onderwijstaal	Nederlands

Terugblik vorige visitatie 2018

Algemeen

Aanbeveling 2018: Besteed in de werving en externe communicatie meer aandacht aan het autonome en experimentele profiel van de opleiding.

De opleiding heeft de werving en externe communicatie in de afgelopen jaren verstevigd met meer nadruk op de eigenheid van de Bredase CMD-ontwerper. De opleiding toont zich actiever aan de buitenwereld, bijvoorbeeld door debatten over de gezondheidszorg en het exposeren van studentenwerk in publieke ruimtes. Ook in de werving legt de opleiding meer accent op het profiel door aankomende studenten meer een ervaring te laten beleven op open dagen.

Standaard 1

Aanbeveling 2018: Integreer in de opleidingsvisie de relaties met de samenleving (sectoren, partners, verschillende rollen van ontwerpers) om de goede inhoud van de opleiding nog sterker te maken.

In de opleidingsvisie komt de wens van de opleiding om een bijdrage te leveren aan (maatschappelijke) vraagstukken in zowel ontwerpgerichte als niet-ontwerpgerichte contexten tot uitdrukking.

Aanbeveling 2018: Overweeg een expliciete uitspraak over het digitale karakter van ontwerpen om nog meer ruimte te maken voor experimenteren met vele soorten media, vormen en talen.

De opleiding besteedt nadrukkelijk aandacht aan fysieke en analoge toepassing van creative technologie, bijvoorbeeld in de modules Networked Objects, Senses and Sensors en Integrated Smart Systems. Ook in het onderzoekslab in het derde studiejaar verkennen studenten de technologische mogelijkheden voorbij het digitale.

Standaard 2

Aanbeveling 2018: Ga door met het intensiveren van de samenwerking met lectoraten, werkveld en maatschappelijke partners.

CMD Breda heeft vaste samenwerkingen gerealiseerd met lectoraten en externe partners, zoals het Amphia Ziekenhuis, Graphic Matters en het Planbureau voor de Leefomgeving. Studenten voeren ontwerp opdrachten voor deze partners uit en de partners verzorgen gastcolleges. Ook is in de afgelopen tijd een gezamenlijk debat georganiseerd.

Standaard 3

Aanbeveling 2018: Ga door met de ingezette verbeteringen in de organisatie en formalisatie van de toetsprocessen en -logistiek zoals het aanstellen van de coördinator in het onderwijsbureau.

De opleiding heeft een uniform toetsmodel op basis van de ontwerperschapslijn KEMP ontwikkeld om de herkenbaarheid van toetsen voor studenten en docenten en de borging van de toetskwaliteit te vergroten. De toetslogistiek is vereenvoudigd door de introductie van de digitale leeromgeving Brightspace. Toetsen worden in Brightspace gearcheveerd.

Standaard 4

Aanbeveling 2018: Ga zoveel mogelijk 'naar buiten' met de studentenproducten die van goede kwaliteit zijn om de opleiding te profileren en om een interessante interne discussie te voeren over wat kwaliteit is.

CMD Breda heeft de afgelopen jaren een dialoog over de kwaliteit van ontwerpprojecten gevoerd in het docententeam en met externe partijen. Dit heeft geresulteerd in verschillende fasen van vernieuwing in het curriculum op basis van een gedragen beeld van de gewenste kwaliteit. Externe relaties worden uitgenodigd voor de eindexamenexpo. Daarnaast organiseert de opleiding een gecureerde expositie waarin drie topwerken van studenten worden getoond op een externe locatie en waaraan een netwerkborrel is gekoppeld.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. CMD Breda heeft een gezamenlijk profiel met de Avans CMD opleiding in Den Bosch. Dit profiel is gebaseerd op het landelijke beroeps- en competentieprofiel voor CMD-opleidingen. Het profiel dekt de beroepsoriëntatie en het bachelorniveau goed af. Het gezamenlijke profiel van de Avans CMD-opleidingen kent acht eigen competenties. CMD Breda richt zich op de eigenheid van de ontwerper en interdisciplinariteit speelt een belangrijke rol in de opleiding. De opleiding stemt het opleidingsprofiel en de beoogde leerresultaten regelmatig af met het werkveld.

Onderbouwing

Opleidingsprofiel

Het panel is van oordeel dat de opleiding aansluit bij het landelijke beroeps- en competentieprofiel voor CMD uit 2021. De opleiding legt binnen het landelijke profiel inhoudelijke accenten voor een eigen inkleuring en gaat met de zusteropleiding CMD den Bosch uit van een gezamenlijk beroepsprofiel dat de kenmerken van een Avans-CMD'er duidelijk maakt:

- CMD'ers van Avans zijn makers die interactieve, betekenisvolle ervaringen ontwerpen. Ze zetten ontwerpmethoden, technieken en kennis in om een ontwerpvoorbeeld kritisch te onderzoeken, concepten te genereren, ontwerpkeuzes te verkennen, ontwerpkeuzes te onderbouwen en tot een overtuigend en/of prikkelend eindontwerp te komen. Belangrijk hierbij is dat CMD'ers van Avans prototyperend werken en het ontwerpproces iteratief doorlopen;
- CMD'ers van Avans hebben een brede blik. Ze hebben begrip van de perspectieven en belangen van verschillende betrokkenen. Daarnaast hebben ze begrip van verschillende maatschappelijke patronen. Hierdoor hebben ze altijd oog voor de impact van hun ontwerp op mens, maatschappij, omgeving en organisatie;
- CMD'ers van Avans beheersen digitale en analoge mediavormen op een hoog uitwerkingsniveau. Dit maakt ze wendbaar en stelt ze in staat om een effectieve combinatie van mensen en middelen in te zetten.

CMD Breda legt daarbinnen eigen inhoudelijke accenten. De opleiding richt zich op de eigenheid van de ontwerper. Hierbij staat het ontwikkelen van een eigen visie op het werk, het werkveld en de snel veranderende maatschappij centraal.

Het profiel van CMD Breda is door de opleiding als volgt geformuleerd:

Wij leiden ontwerpers op die betekenisvolle, interactieve ervaringen creëren. Ze zijn nieuwsgierig, overtuigend en werken samen aan innovatieve, impactvolle technologische oplossingen. Hierbij hebben ze altijd oog voor de voorziene én onvoorziene impact van hun ontwerp op mens, maatschappij en omgeving. Zij zijn daarbij in staat om belanghebbenden actief te betrekken in hun ontwerpproces.

Kenmerkende begrippen voor de opleiding zijn:

- Kritisch ontwerperschap
- Gericht op experiment
- Interdisciplinair
- Multidisciplinair
- Gericht op visievorming en profilering

De opleiding heeft de volgende missie geformuleerd: *“Een CMD’er uit Breda is een strategische ontwerper die door interdisciplinaire verbanden te leggen mensgerichte, technologische (media) oplossingen creëert die waarde toevoegen”*.

De opleiding leidt ontwerpers op die complexe contexten en vraagstukken kunnen overzien en kunnen komen tot innovatieve zienswijzen en oplossingen. CMD Breda heeft haar curriculum aangepast van ordening op basis van inhoudelijke kennis naar ordening op basis van beroepshandelingen met aandacht voor het ontwikkelen van een kritische houding en zelfsturing. In de visie van CMD Breda neemt de Bredase CMD’er een positie in tussen technologie, mensgericht ontwerpen en media, en legt verbanden om zodoende bij elk vraagstuk te onderzoeken welke disciplines belangrijk zijn om bij een oplossing te betrekken. Multidisciplinair en interdisciplinair denken en handelen zijn belangrijke kenmerken van de CMD’er. De producten en diensten die hieruit voortkomen voegen waarde toe binnen de creatieve industrie, maar ook – en steeds meer – in crossovers naar andere sectoren zoals de zorg, onderwijs, cultuur en veiligheid. CMD Breda richt zich sterk op het ontwikkelen van ontwerperschap, waarbij een kritische verhouding tot de buitenwereld centraal staat.

De opleiding ziet het als essentieel dat ontwerpers weten waar hun talent ligt en waar ze gepassioneerd over zijn en dat ze werken vanuit een eigen visie en profilering. CMD Breda zet daarom de beroepshandeling ‘kritisch stelling nemen’ centraal, waarin de beginnende beroepsbeoefenaar deze eigen visie ontwikkelt. Daarnaast stimuleert de opleiding het zelflerend vermogen, flexibiliteit en aanpassingsvermogen.

Het panel is enthousiast over deze visie en het profiel van de opleiding en is van mening dat deze passen bij de ontwikkelingen in het werkveld. De rol van onderzoek en van verschillende ontwerpmethoden en -theorieën komen goed tot uitdrukking in de visie en het profiel. De huidige (maatschappelijke) vraagstukken vragen om nieuwe perspectieven en kritische stellingname. Het panel moedigt de opleiding aan om nieuwe perspectieven te blijven opzoeken en nadrukkelijk ook de niet-ontwerpcontext bij de opleiding te blijven betrekken.

Beoogde leerresultaten

Het landelijke beroeps- en competentieprofiel gaat uit van acht CMD-competenties, die gekoppeld zijn aan de Dublin-descriptoren. Deze zijn geherformuleerd in acht eigen CMD Avans-CMD-competenties:

- Competentie A Onderzoeken
- Competentie B Conceptualiseren
- Competentie C Concretiseren
- Competentie D Itereren
- Competentie E Samenwerken
- Competentie F Organiseren
- Competentie G Manifesteren
- Competentie H Ontwikkelen

CMD Breda heeft deze CMD-competenties gerelateerd aan de vier beroepshandelingen van de CMD Breda ontwerperschapslijn KEMP waarin de student leert wat het is om ontwerper te zijn. Deze lijn beschrijft het proces dat een CMD-ontwerper doorloopt. Beroepsgericht gedrag, houding en toepassing van kennis en vaardigheden binnen een context staan centraal in deze lijn. KEMP richt zich op de volgende vier beroepshandelingen:

1. Kritisch stellingnemen
2. Experimenteren
3. Maken
4. Procesmatig werken

De beroepshandelingen uit de KEMP-ontwerperschapslijn vormen de beoogde leerresultaten voor de opleiding. CMD Breda heeft deze beroepshandelingen uitgewerkt in criteria op verschillende niveaus, waaronder het eindniveau.

De opleiding is bezig met een curriculumvernieuwing. Sinds september 2024 volgen studenten in het eerste jaar een nieuw programma dat de opleiding in de komende jaren verder zal implementeren-. Dit nieuwe programma gaat nog steeds uit van de KEMP-beroepshandelingen als uitwerking van de CMD-competenties.

Het panel vindt de beoogde leerresultaten van de opleiding relevant en van niveau en is van mening dat de vertaling van de CMD-competenties naar de vier beroepshandelingen van de KEMP ontwerperschapslijn transparant en relevant is. Daarnaast is het panel van mening dat de beoogde leerresultaten van de opleiding een helder beeld aan studenten en de buitenwereld geven over waar de opleiding voor staat.

Afstemming met beroepenveld

CMD Breda heeft een werkveldadviesraad (WAR). Daarmee bespreekt de opleiding curriculum, inhoud en vaardigheden die studenten nodig hebben in het snel veranderende werkveld. De WAR was betrokken bij de plannen voor het nieuwe programma. Verder heeft de opleiding regelmatig overleg met de externe partners die ontwerpvragestukken voor de opleiding inbrengen. Zij bespreken dan onderwerpen die in het werkveld spelen en hoe die in het programma van de opleiding verwerkt kunnen worden.

Ontwikkelingen in CMD-werkveld

In het CMD-werkveld gaat de introductie van nieuwe technologieën steeds sneller en technologie speelt een steeds belangrijkere rol in de maatschappij. De opleiding ziet het daarom als haar verantwoordelijkheid om veel aandacht te besteden aan zowel de rol van de ontwerper als kritische maker als aan de ethische kant van technologie. Ontwerpers moeten zich bewust zijn van de mogelijke toepassingen van technologie maar ook oog hebben voor mogelijke gevolgen en deze in een systemische context kunnen plaatsen. Daarvoor zijn ontwerpers nodig die het ontwerpproces vanuit een bredere context kunnen benaderen en hier kritisch stelling in kunnen en durven nemen. CMD Breda heeft regelmatig overleg met (regionale) partners in het werkveld over relevante ontwikkelingen die in het programma moeten worden opgenomen.

Het panel vindt dat de keuzes van CMD Breda goed aansluiten bij de ontwikkelingen in het werkveld en de behoefte aan ontwerpers in zowel ontwerpgerichte als niet-ontwerpgerichte contexten. Volgens het panel is de profilering van de opleiding met accenten op kritisch stellingnemen en het ontwikkelen van ontwerperschap relevant en waardevol voor het aanpakken van vraagstukken in het werkveld en in de maatschappij als geheel. Ook is het panel van mening dat de continue dialoog die de opleiding heeft met het werkveld ervoor zorgt dat de opleiding

actueel blijft en een bijdrage kan leveren aan maatschappelijke vraagstukken. Zo is in het afgelopen jaar een debat georganiseerd waarin medewerkers uit de gezondheidszorg in discussie gingen met studenten CMD over de toekomst van de zorg. Het panel moedigt de opleiding aan om door te gaan met het verdiepen van de relatie met de samenleving en het samenwerken met partners, zowel in ontwerpende als niet-ontwerpende contexten.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het programma is inhoudelijk relevant en helder opgebouwd zodat studenten de beoogde leerresultaten kunnen realiseren. De keuze in het nieuwe programma voor disciplines en collectieven waarin ontwerperschap centraal staat past bij de visie en het profiel van de opleiding. De onderwijsleeromgeving biedt studenten ruimte om hun eigen signatuur als ontwerper te ontwikkelen. Vraaggestuurde begeleiding en de aandacht voor de individuele student zijn belangrijke elementen in de onderwijsleeromgeving die dit ondersteunen. Het docententeam is gedreven, enthousiast en goed gekwalificeerd. Studenten zijn tevreden over de opzet en inhoud van het onderwijs en over de begeleiding van docenten. Het nieuwe onderwijsconcept waarbij studenten op school werken in ontwerpcollectieven vraagt echter om passende huisvesting. Het panel beveelt de opleiding en academie aan hierin te blijven investeren.

Onderbouwing

Opzet programma

Het programma van CMD Breda is zo opgebouwd dat de student een toenemende mate van complexiteit en zelfsturing ervaart. De eerste twee jaar van de opleiding zijn breed georiënteerd en gestructureerd en relatief eenvoudig qua context. Studenten leren voor een variëteit aan media te ontwerpen. Dit gebeurt via relatief eenduidige opdrachten waarvoor de opleiding de media bepaalt die gebruikt moeten worden. De laatste twee jaar zijn zowel vrijer als complexer qua context. Studenten krijgen meer ruimte om te denken waar zij als ontwerper voor staan en hoe ze zich willen ontwikkelen en profileren. Opdrachten zijn complexer en minder gestructureerd en studenten kiezen zelf media die zij passend vinden voor hun ontwerpopdracht.

Het sterker positioneren van ontwerperschap was een aanbeveling uit de vorige visitatie en de opleiding. De opleiding heeft dit in de afgelopen jaren inmiddels in haar programma verwerkt en verder uitgebouwd in het nieuw ontwikkelde programma. Zoals onder standaard 1 beschreven loopt de ontwerperschapslijn KEMP als een rode draad door de opleiding. Kritisch stelling nemen is daarin de belangrijkste beroepshandeling. Deze beroepshandeling komt terug in elk onderdeel van het onderwijs, samen met de andere KEMP-handelingen: 'experimenteren', 'professioneel handelen' en 'maken'. Zo ontstaat eenduidigheid en krijgen studenten een helder beeld over de door hen doorgemaakte ontwikkeling. Door de afwisseling van korte en langere modules stimuleert CMD Breda de student om in wisselende ritmes keuzes te maken en vlot informatie of vaardigheden tot zich te nemen. In werkvormen zoals ateliers leert de student zelfsturend te zijn. De student ontwikkelt zich binnen een veilige omgeving waarin hij altijd hulp kan inroepen van docenten en medestudenten. Studieloopbaanbegeleiding is er voor individuele vragen rondom de studie.

In elke module staat een geïntegreerde ontwerpopdracht centraal. In de eerste twee jaar bestaat elke module uit een intensieve periode van 4 of 8 weken waarin vakinhoud, design practice en project met elkaar zijn verbonden. Tussendoor zijn er bufferweken waarin de student kan werken

aan herkansingen, vrije projecten en reflectie. Elk semester start met SLB by Design, een apart onderdeel in het programma, naast reguliere studieloopbaanbegeleiding. In SLB by Design werkt de student aan de ontwikkeling van zijn eigen ontwerpstijl. In één van de twee SLB by Designmomenten werken eerste en tweedejaarsstudenten en docenten samen aan een ontwerpproject waarvan het einddoel nog niet vastligt, de freespace. De kern hiervan is community en experiment, zonder de druk van beoordelingen.

De laatste twee jaar van de opleiding zijn profilerend. De opleiding stimuleert studenten om te bepalen waar zij als ontwerper voor staan en hoe ze zich willen ontwikkelen in het vakgebied. De studenten ontwikkelen in deze fase zelfstandig hun benodigde kennis en vaardigheden, vanuit hun eigen vraag. De opdrachten zijn complexer en de student kiest zelf de passende media.

Het vernieuwde programma, dat sinds september 2024 in het eerste jaar draait, is opgebouwd rond zes ontwerpdisciplines (hoofdvakken) en in ontwerpcollectieven. Tijdens elk ontwerpcollectief werken studenten aan hun ontwerpprojecten en krijgen begeleiding van ontwerpcoaches die het vormgeven van het proces ondersteunen. Leren van elkaar staat in de collectieven centraal. In de collectieven werken studenten aan ontwerp-vraagstukken van opdrachtgevers uit het werkveld. Ze passen daarin de kennis en vaardigheden toe die ze op hebben gedaan in de disciplines. Elk van de vier onderwijsblokken in het eerste studiejaar bevat een aantal disciplines, zoals bijv. Media Design en User Experience Design, en het onderdeel ontwerpcollectief. Voor de collectieven is de fysieke learning community in het CMD media lab essentieel voor de zichtbaarheid en saamhorigheid van studenten en docenten.

Het programma van het vernieuwde eerste jaar is lineair opgebouwd waarbij disciplines in de ochtend zijn geroosterd en studenten elke middag in het media lab werken in ontwerpcollectieven. Van studenten wordt verwacht dat zij op die momenten aanwezig zijn. Dit geeft duidelijkheid voor studenten en stimuleert hen ook elkaar te helpen in hun ontwerpproces. Tijdens ontwerpcollectieven zijn telkens vier coaches aanwezig die het leerproces begeleiden. Als coaches merken dat bepaalde onderwerpen vragen oproepen bij studenten organiseren zij “on demand” colleges of workshops voor studenten.

Het curriculum 2024-2025 is schematisch weergegeven in onderstaande tabel:

CURRICULUM CMD BREDA 2024-2025								
JAAR 1	BLOK 1		BLOK 2		BLOK 3		BLOK 4	
	OE	EC	OE	EC	OE	EC	OE	EC
	Discipline Media Design 1	3	Discipline User Experience Design 1	3	Discipline Spatial & Sensorial Design 1	3	Discipline Media Design 2	3
	Discipline Creative Technology 1	3	Discipline Social Design 1	3	Discipline Discursive Design 1	3	Discipline Creatieve Technology 2	3
	Ontwerpcollectief 1	9	Ontwerpcollectief 2	9	Ontwerpcollectief 3	9	Ontwerpcollectief 4	9
	TOTAAL	15		15		15		15

JAAR 2	BLOK 5		BLOK 6		BLOK 7		BLOK 8	
	OE	ECTS	OE	ECTS	OE	ECTS	OE	ECTS
	Immersive Storytelling, beroepsproduct	8	Predictive Design Product	4	Social Design Product	3	SLB by Design Product	2
	Immersive Storytelling, ontwerpvaardigheden;	2	Predictive Design Proces	1	Social Design Proces	3	SLB by Design Proces	1
	Immersive Storytelling, techniek	2	Predictive Design Coding	1				
	Engels: schrijven, grammatica	0,5	Speculative Design Product	4	Product Transmedia Story Intervention	3	Embodied Experience Design Product	7
	Engels, zakelijk schrijven	0,5	Speculative Design Process	2	Process Book Transmedia	3	Embodied Experience Design Process	3
			SLB by Design, Product	2			Embodied Experience, Design Creative Coding	2
			SLB by Design Process	1			Engels, spreken en presentatie	1
	TOTAAL	13		15		12		16
	Gedurende	Vrije studiepunten						2
	gehele	Studium Generale						1
	studiejaar 2	Portfolio						1
	TOTAAL							4
JAAR 3	BLOK 9 en 10				BLOK 11		BLOK 12	
	Engels, spreken, debatteren			1	Stage			30
	Lab: pijlerperspectief			5				
	Lab: onderzoeksresultaat			24				
	TOTAAL			30	TOTAAL			30
JAAR 4	BLOK 13 en 14				BLOK 15 & 16			
	Minor			30	Afstuderen			30
	TOTAAL			30				30

Tabel 1: curriculumtabel 2024-2025 Breda, Bron: ZER en Opleidingskader CMD Breda, 2024

In jaar 3 heeft de opleiding sinds 2018 onderzoekslabs ingevoerd. Gedurende een semester werken de studenten aan onderzoeksopdrachten vanuit lectoraten, het beroepenveld of thema's die door de opleiding worden aangedragen. Studenten werken in de onderzoekslabs aan ontwerpend onderzoek onder begeleiding van docentonderzoekers die verbonden zijn aan een Avans lectoraat, zoals Robotisering en Sensoring en CARADT (Centre of Applied Research for Art, Design and Technology). Daarnaast lopen studenten gedurende een semester een stage. Het vierde studiejaar bestaat uit een minor en het afstudeertraject. Minoren worden Avans-breed aangeboden. In deze minoren werken studenten samen met studenten van andere opleidingen, waardoor multidisciplinariteit wordt bevorderd. In het afstudeerproject in het vierde jaar staat een ontwerponderzoek centraal. Op de eindexamenexpo laten studenten naast het ontwerpresultaat ook een exploratie en summary zien en verdedigen hun werk mondeling. Met name vanaf jaar 3 kunnen studenten meer differentiëren in hun studieprogramma. Zo kunnen zij binnen de onderzoekslabs een eigen onderzoekskring kiezen, en ze zoeken en kiezen zelf een stageplek. De keuze voor een minor is ook vrij, en de studenten zoeken hun eigen afstudeeropdracht.

De opleiding werkt met de digitale leeromgeving Brightspace, waarin studenten alle informatie per module kunnen vinden. Studenten zijn hier positief over en vinden de informatie vanuit de opleiding duidelijk en helder is.

Het panel vindt de opzet van het programma goed passen bij de beoogde leerresultaten van de opleiding en bij de visie van de opleiding CMD Breda waarbinnen ontwerperschap centraal staat. Het nieuwe programma met collectieven en disciplines geeft volgens het panel nog meer ruimte aan deze visie.

Inhoud programma

In het "oude" curriculum, dat nog loopt vanaf het tweede studiejaar, werkt CMD Breda vanuit vier inhoudelijke leerlijnen:

- Tech: relaties tussen mens en technologie
- Human: relaties tussen mens en maatschappij
- Story: relaties tussen mens en media
- Void: verkennen van onbenutte designruimte

Deze inhoudelijke leerlijnen weerspiegelen de kennis en vaardigheden voor het CMD vakgebied. Daarnaast werkt de opleiding met de eerder genoemde ontwerperschapslijn KEMP.

In deze ontwerperschapslijn ontwikkelen studenten beroepsspecifiek gedrag, houding en toepassing van kennis en vaardigheden binnen een context. Deze lijn beschrijft het proces dat de student als CMD-ontwerper doorloopt.

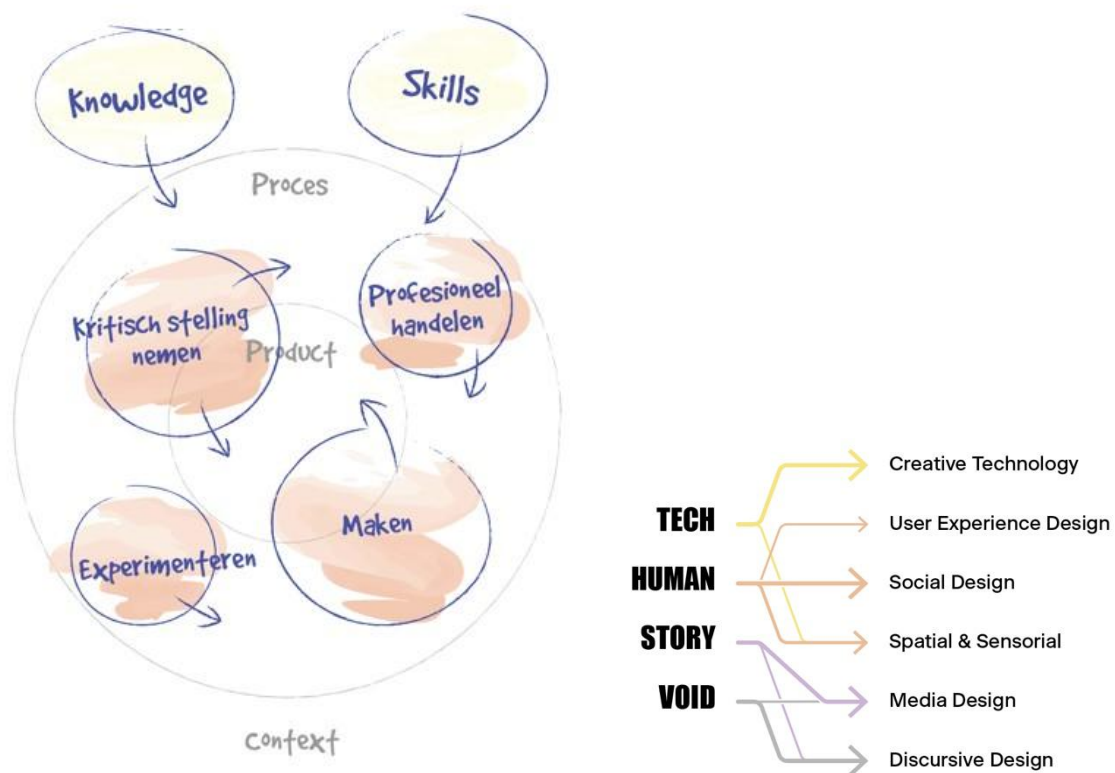
De leerlijnen Tech, Human, Story en Void werden niet altijd door de buitenwereld en studenten herkend. Ook waren ze niet exclusief ten opzichte van elkaar, maar waren het een soort lenzen waarmee naar een probleem gekeken kan worden. De opleiding vond het lastig om duidelijk te maken hoe inhoud gekoppeld was met de leerlijnen.

In het nieuwe programma, gestart in september 2024, werkt CMD Breda met disciplines in plaats van de vier bovengenoemde leerlijnen. De disciplines vormen samen de gereedschapskist voor de ontwerper.

De opleiding onderscheidt zes disciplines:

- Creative Technology
- User Experience Design
- Social Design
- Spatial and sensorial
- Media Design
- Discursive Design

In de disciplines doen studenten onderzoeksvaardigheden op die passen bij de betrokken discipline. Studenten gebruiken het geleerde uit de disciplines in de eerder genoemde “collectieven”. Dit is de ontwerpomgeving die in elke module centraal staat en waarin studenten gezamenlijk in een fysieke learning community werken aan ontwerp vraagstukken. In de collectieven staat de ontwerperschapslijn KEMP centraal. In deze ontwerp vraagstukken passen studenten de inhoudelijke kennis uit de disciplines en hun onderzoeksvaardigheden toe. De ontwerp vraagstukken in de collectieven zijn in het nieuwe programma altijd gekoppeld aan een externe werkveldpartner. De werkveldpartners bieden niet alleen de ontwerp opdracht maar geven ook gastcolleges en workshops. Voor het opzetten en onderhouden van de werkveldrelaties heeft de opleiding een projectmanager aangesteld. Voorbeelden van werkveldrelaties zijn het Amphia Ziekenhuis en het Planbureau voor de Leefomgeving. Deze organisaties vanuit een niet-ontwerpende omgeving zoeken nieuwe perspectieven op (maatschappelijke) vraagstukken door de inzet van ontwerpers. CMD-studenten brengen door hun perspectieven en aanpak nieuwe zienswijzen en brengen de organisatie op nieuwe denkrichtingen en werkwijzen.

Figuur 1, Bron: Zelfevaluatie CMD Breda, 2024

Het panel is enthousiast over het vernieuwde programma en vindt dat dit zowel qua inhoud als qua opzet goed aansluit bij het profiel en de visie van de opleiding. Het panel vindt ook de keuze voor de zes disciplines als inhoudelijke focus van de opleiding goed en is van mening dat deze disciplines goed aansluiten bij de beoogde leerresultaten en dat zij relevant zijn voor het werkveld. Daarnaast is het panel positief over de keuze van de opleiding om stevig in te zetten op relaties met externe partners. De ontwerpende kracht van studenten wordt op deze manier goed ingezet in verschillende typen organisaties, vaak rond maatschappelijke vraagstukken. Het panel moedigt de opleiding aan hiermee door te gaan en te blijven investeren in relaties met externe partners.

Leeromgeving en begeleiding

De opleiding ziet leren als een actief en constructief proces waarbij waarnemen, handelen en reflecteren in samenhang met elkaar plaatsvinden. Leren met en van anderen en in veel verschillende contexten draagt bij aan het ontwikkelen van de professionele mogelijkheden van studenten. Hierbij aansluitend gaat de opleiding uit van een toenemende mate van zelfsturing en complexiteit. Studenten krijgen ruimte om te experimenteren, risico's te nemen en een eigen visie te ontwikkelen op mens, media en technologie. De begeleiding is gericht op het maken van keuzes door de student. Docenten stellen zich coachend op en stellen veel vragen om studenten aan het denken te zetten. Elk semester start met SLB by Design waarin de ontwikkeling van de eigen unieke ontwerpstyl, vaardigheden en visie van de student centraal staan.

In de ontwerpcollectieven in het nieuwe programma leren studenten samen met docenten. Eerstejaars worden verwacht aanwezig te zijn gedurende de voor collectieven geroosterde uren. Dit betekent dat er ongeveer 100 studenten tegelijkertijd aanwezig zijn die in groepjes samenwerken. Als daaraan behoefte is verzorgen docenten inhoudelijke lessen. Ook zijn er gastcolleges. Dit onderwijsconcept vraagt om andere fysieke ruimtes dan het "reguliere" onderwijs van de afgelopen jaren. De beschikbare ruimte voor CMD Breda is hiervoor nu niet helemaal optimaal. Zo zijn er te veel traditionele lokalen en is het media lab te klein. Ouderejaars studenten hebben af en toe te weinig plekken om aan hun ontwerpen te werken omdat de eerstejaars in het media lab zitten. De academiedirectie ondersteunt het nieuwe programma van CMD Breda en het extra benodigde ruimtebeslag dat hiermee gepaard gaat en werkt binnen de Avans organisatie aan oplossingen om geschikte ruimtes voor CMD Breda te realiseren.

Hoewel de opleiding altijd al coachend begeleidde, vraagt het nieuwe, meer vraag gestuurde, programma om een nog sterkere focus op coaching. Studenten laten op gezette tijden hun voortgang zien en geven zelf aan waar zij hulp bij nodig hebben. Dit is voor studenten een werkwijze waar zij aan moeten wennen. Docenten geven studenten hierbij begeleiding. Het vraag gestuurd werken in de collectieven vraagt ook meer flexibiliteit van docenten zowel qua inhoud als qua begeleiding. Waar docenten in de oude opzet lessen verzorgden volgens een rooster zijn studenten nu op hele dagdelen in huis om aan ontwerp-vraagstukken te werken en zijn docenten er als ze tegen obstakels aanlopen of vragen hebben. Dat vraagt van docenten om in te springen op vragen en behoeften wanneer die ontstaan. Het docententeam deelt ervaringen en bespreekt regelmatig hoe je als docent de regie bij studenten legt en hen ruimte geeft. Ook volgen alle docenten de maatwerk-cursus "Didactisch Coachen".

Het panel is enthousiast over de didactiek en opzet van de begeleiding in het nieuwe programma. Het denken in termen van collectieven is een krachtige manier om verschillende partijen samen te laten leren en verschillende onderlinge relaties te laten ontwikkelen. De begeleiding vindt

plaats op maat en aan de hand van vragen van studenten. Dit zorgt volgens het panel voor passende begeleiding voor studenten. De fysieke learning community van de collectieven draagt volgens het panel goed bij aan de ontwikkeling van het ontwerperschap die de opleiding beoogt. Het panel beveelt daarom aan om te blijven investeren in passende huisvesting om het onderwijsconcept van CMD Breda zo te kunnen uitvoeren als het bedoeld is.

Internationalisering

De opleiding ziet dat het vakgebied CMD in toenemende mate interdisciplinair en internationaal wordt. CMD'ers moeten daarom goed kunnen samenwerken met buitenlandse partners, goed kunnen communiceren in het Engels, kunnen omgaan met andere culturen en beschikken over internationale vak kennis en jargon. De opleiding wil dat studenten in aanraking komen met andere culturen, vakspecialisten en internationale studenten. CMD Breda werkt waar mogelijk samen met internationale organisaties binnen projecten. Ook biedt de opleiding studenten de mogelijkheid om een stage of minor in het buitenland te doen. De academie heeft een groot aantal buitenlandse partners in Europa. In de afgelopen studiejaren hebben enkele derdejaarsstudenten deelgenomen aan het internationale project New Canterbury Tales in samenwerking met de Cambridge School of Art en het lectoraat (Duurzaam) gebouwde omgeving. Dit project ging over het visualiseren van een fictieve stad in 2070. Ook hebben studenten CMD deelgenomen aan een project rond Sustainable Housing in Aarhus in Denemarken.

Voor studenten die niet zelf naar het buitenland kunnen of willen gaan is er Internationalisation@home. Zo wordt inkomende mobiliteit gestimuleerd door het aanbod aan Engelstalige minoren, waarin studenten samen kunnen werken met studenten uit het buitenland. In het nieuwe programma dat in de komende jaren verder wordt geïmplementeerd zal CMD Breda specifiek aandacht besteden aan internationale competenties.

Het panel vindt het positief dat de opleiding CMD in Breda gericht is op het internationale werkveld en de competenties die hiervoor nodig zijn. Het panel moedigt de opleiding aan om deze oriëntatie in het nieuwe programma vast te houden en waar mogelijk uit te bouwen.

Docententeam

Het team bestaat uit 22 mensen, met in totaal 16,9 FTE in aanstelling. Het docententeam bleek in de gesprekken gedreven en betrokken bij de opleiding en de studenten te zijn. Veel docenten zijn actief in het werkveld naast hun werk bij CMD Breda en in het docententeam zijn alle voor CMD relevante inhoudelijke profielen vertegenwoordigd. Alle docenten ronden binnen twee jaar na indiensttreding de BDB-A en BDB-B af.

In de afgelopen jaren is het team zwaar belast door verschillende omstandigheden, waaronder een daling van studentenaantallen. Hierdoor is het team kleiner geworden. Inmiddels is de situatie stabiel en is de instroom van studenten weer gestegen. Het team is enthousiast aan de slag gegaan met de ontwikkeling van het nieuwe programma. Studenten zijn tevreden over de betrokkenheid, toegankelijkheid en begeleiding van docenten.

Het panel is onder de indruk van de kwaliteit en de veerkracht van het docententeam dat na verschillende tegenslagen een mooi nieuw programma heeft ontwikkeld en is ervan overtuigd dat het docententeam in staat is om het nieuwe programma voor CMD Breda verder te implementeren en door te ontwikkelen.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het Academie-brede toetsbeleid geeft richting aan de invulling van de toetsing. Het systeem van toetsing is helder en past bij de beoogde leerresultaten, de opzet van het onderwijs en de didactische aanpak van de opleiding. In de opleiding staat het toetsen van beroepsprestaties centraal. De toetsing is transparant en betrouwbaar. Het docententeam kalibreert veel over toetsen, zowel vooraf als achteraf, en heeft een gedragen beeld over wat de kwaliteit van ontwerpwerk moet zijn. De toetsing is gedurende de hele opleiding afgeleid van de vier beroepshandelingen uit de ontwerperschapslijn KEMP. De beoordelingsformulieren verschillen echter per module en ook de feedback op de beroepshandelingen door docenten laat een grote variëteit zien. Het panel beveelt daarom aan de beoordelingsformulieren te stroomlijnen en in het docententeam te kalibreren over de manier van feedback geven per beroepshandeling. De examencommissie neemt haar rol in de borging van de toetsing. Er is een onafhankelijke borgingsfunctionaris. De toetscommissie ondersteunt de ontwikkeling van toetsen.

Onderbouwing

Toetssysteem en -uitvoering

CMD Breda kent zowel ontwerpgerichte toetsen in de vorm van ontwerp opdrachten als kennistoetsen voor het toetsen van specifieke theoretische kennis. Ook worden assessments van vaardigheden en portfolio-beoordelingen ingezet. In het nieuwe eerste jaar wordt kennis getoetst in challenges. Bij de toetsing van ontwerp opdrachten beoordeelt de opleiding zowel het product als het proces in gezamenlijkheid. Voorbeelden zijn een visuele exploratie (proces) en een expositie van het eindwerk (product). Het panel is van mening dat de leerresultaten goed gelinkt zijn aan de toetsing en dat de opleiding een goede variëteit aan toetsvormen hanteert.

Met uitzondering van de kennistoetsen gebruikt CMD Breda hetzelfde beoordelingsmodel voor alle toetsen. Dit model is gebaseerd op de vier beroepshandelingen van KEMP, zoals onder standaard 1 en 2 beschreven, en benadrukt de integraliteit van het ontwerpen. Afhankelijk van de toets wordt meer of minder nadruk gelegd op een bepaalde beroepshandeling per toets. Per module hanteert de opleiding specifieke criteria voor de vier beroepshandelingen zodat studenten het ontwerpproces herkennen in verschillende contexten en met verschillende niveaus van complexiteit. Studenten vinden het gehanteerde beoordelingsmodel herkenbaar gedurende de opleiding. Het panel onderschrijft dit en is van mening dat het uniforme beoordelingsmodel bijdraagt aan de ontwikkeling van het ontwerperschap van studenten.

Kalibratie speelt een belangrijke rol in de toetsing bij CMD Breda. Docenten kalibreren zowel voorafgaand aan toetsen als na afloop van beoordelingen. Het panel is van mening dat er een gedragen visie in het docententeam bestaat over de beoogde kwaliteit van het gemaakte werk. Dit komt echter nog niet altijd tot uitdrukking in de gebruikte beoordelingsformulieren. Hoewel het panel KEMP herkent in de beoordelingsformulieren voor ontwerpprojecten heeft het panel meerdere varianten van beoordelingsformulieren voor de ontwerpprojecten gezien. Ook verschilt de manier van schriftelijke feedback geven per docent en per onderwijseenheid. De opleiding

heeft ervoor gekozen om het beoordelingsformulier voor elk ontwerpproject nader te concretiseren. Daardoor is het voor studenten lastiger om de grote lijn van KEMP in de beoordelingsformulieren te zien. Dit wordt volgens het panel nog versterkt door de vele ontwikkelingen die de opleiding heeft doorgemaakt in de afgelopen jaren en door de wisselingen in het docententeam.

Het panel beveelt aan de gebruikte (digitale) beoordelingsformulieren te stroomlijnen en in de kalibraties aandacht te besteden aan eenduidigheid in het geven van feedback op de verschillende beroepshandelingen in de formulieren om de navolgbaarheid en transparantie nog verder te versterken.

Formatief handelen neemt een steeds belangrijkere plaats in de opleiding in. Hierdoor leren studenten van toetsing, zoals de opleiding beoogt. Studenten krijgen feedback over hun individuele ontwikkeling tijdens projectbegeleiding en tijdens formatieve toetsmomenten. Met formatief handelen wil de opleiding kwaliteitsbesef bij studenten ontwikkelen door telkens te vragen wanneer de student het werk zelf goed vindt. Studenten moeten gedurende de opleiding bewijslast aandragen voor hun ontwikkeling als ontwerper, bijvoorbeeld uit gesprekken met opdrachtgevers. In het nieuwe eerste jaar is formatief handelen geborgd doordat vaste momenten zijn ingepland waarop studenten hun werk moeten laten zien. Studenten geven aan dat zij hun ontwikkeling als ontwerper goed kunnen zien door de feedback van docenten en zij waarderen de formatieve feedback die zij van de docenten krijgen. In de eerste jaren vinden studenten het soms wel lastig dat de feedback van verschillende docenten niet altijd overeenkomt, maar ouderejaars geven aan het panel aan dat zij de meerwaarde van deze verschillende perspectieven inzien nu ze verder in de opleiding zijn. Dit is in lijn met de beoogde eigen stellingname en positionering van studenten die de opleiding beoogt. Het panel is enthousiast over de keuze van de opleiding om formatief handelen centraal te stellen in het onderwijs en moedigt de opleiding aan dit verder door te ontwikkelen.

In assessmentgesprekken wordt het vier-ogen-principe gehanteerd. Ondanks dat deze vorm van toetsing veel tijd en daarmee docenturen kost hecht de opleiding aan deze vorm. In de gesprekken kunnen de docenten dieper ingaan op de ontwikkeling van het ontwerperschap van de student. In het nieuwe curriculum zijn grotere en meer geïntegreerde onderwijseenheden gecreëerd waardoor het aantal toetsen is verminderd. Dit vraagt om een meer holistische beoordeling dan voorheen. Docenten worden in de gelegenheid gesteld zich hier nader in te bekwamen, onder andere via cursussen en uitwisseling van ervaringen met de zusteropleiding CMD van Avans in Den Bosch. Het panel is het eens met deze keuzes en vindt dat assessmentgesprekken recht doen aan de aard en focus van de opleiding. Het panel adviseert de opleiding om de opgedane expertise met holistisch beoordelen bij CMD Den Bosch zo goed mogelijk te benutten.

Bij de visitatie in 2018 deed het panel de aanbeveling om verbeteringen in de organisatie en formalisering van toetsprocessen en toetslogistiek door te zetten. De toetscommissie is nu actief betrokken bij het ontwerpen van toetsen. Daarnaast draagt de ontwikkeling van het uniforme toetsmodel op basis van KEMP bij aan de herkenbaarheid van toetsen voor studenten en docenten en aan de borging van de toetskwaliteit. De toetslogistiek is vereenvoudigd door de introductie van de digitale leeromgeving Brightspace, waarin toetsen digitaal worden beoordeeld. Ook staat hierin digitale feedback. Toetsen worden in Brightspace gearchiveerd. Brightspace zorgt voor een tijdige publicatie van toetsresultaten.

Toetsing eindkwalificaties

Het afstuderen vindt in het laatste semester van de opleiding plaats. Studenten krijgen gedurende het traject op meerdere momenten formatieve feedback waardoor ze hun werk kunnen verbeteren. Dit gebeurt aan de hand van dezelfde criteria die bij de summatieve beoordeling worden gebruikt. Aan het eind van het semester presenteren studenten hun werk op de eindexamenexpo. Studenten laten hun gehele ontwerpresultaat zien, bestaande uit een hifi-eindontwerp waarmee zij de beoogde oplossing tonen, een summary waarin zij het onderzoek in woord en beeld samenvatten, en een exploratie waarin de studenten de design research tot en met het gevalideerde eindontwerp inzichtelijk maken. Tevens vormt een mondelinge verdediging onderdeel van de eindexamenexpo.

De beoordeling van het afstudeerwerk omvat alle CMD-competenties die zijn vertaald in de KEMP-beroepshandelingen. Het resultaat van de beoordeling wordt vastgelegd in één beoordelingsformulier waarin het oordeel op de vier KEMP-criteria wordt onderbouwd aan de hand van het oordeel van drie beoordelaars. De drie beoordelaars vullen voor de eindbeoordeling het beoordelingsformulier eerst individueel in. Daarna vindt overleg plaats en vullen de beoordelaars een gezamenlijk beoordelingsformulier in. Naast de drie beoordelaars kijken ook externe experts in een adviserende rol mee naar de werken op de eindexamenexpo, evenals een vertegenwoordiging van een andere Nederlandse CMD opleiding. Bij het afstuderen vindt kalibratie tussen beoordelaars zowel vooraf als achteraf plaats.

Het panel vindt de beoordeling met drie beoordelaars valide en betrouwbaar. Bovendien is het panel positief over de extra blik van externe experts en een andere CMD-opleiding bij de eindexamenexpo. Het panel vindt de opzet van de toetsing van het eindniveau goed en is van mening dat de eindtoetsing op betrouwbare en valide wijze plaatsvindt.

Borging

De curriculumcommissie van CMD Breda is verantwoordelijk voor de onderwijs- en toetskwaliteit in de opleiding. Dat omvat eveneens de verbinding tussen de beoogde leerresultaten en de toetsing. De toetscommissie ondersteunt docenten bij het maken van toetsen. De examencommissie controleert via een onafhankelijke borgingsfunctionaris steekproefsgewijs of de toetsen betrouwbaar en valide zijn. Dit gebeurt ook voor afstudeerbeoordelingen. De examencommissie benoemt examinatoren. Voor het beoordelen van het eindniveau is een BDB-A en BDB-B certificering een vereiste. De examencommissie is volgens het panel goed in positie bij de toetsing in de opleiding en heeft goed zicht op het niveau en de uitvoering van de toetsing, waaronder ook de toetsing van het eindniveau. Het panel is positief over manier waarop borging van de toetsing bij CMD Breda is ingericht. De examencommissie, borgingsfunctionaris en toetscommissie hebben elk een duidelijke rol in de borging, waarbij de rollen en verantwoordelijkheden op een heldere manier van elkaar zijn gescheiden.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Het panel heeft vijftien afstudeerdossiers beoordeeld die gedurende de afgelopen twee jaren zijn afgerond. De afstudeerdossiers worden beoordeeld door drie examinatoren. De beoordeling vindt op een betrouwbare, navolgbare en valide manier plaats. Afgestudeerden bereiken het werk- en denkniveau dat past bij een bacheloropleiding. De afstudeerprojecten passen bij het profiel van CMD Breda en veel van de afstudeerdossiers betreffen ontwerpprojecten met maatschappelijke relevantie. Bovendien is het werkveld tevreden over de afgestudeerden, en alumni geven aan tevreden te zijn over hun opleiding en de waarde ervan in het werkveld.

Onderbouwing

Opzet van het afstuderen

Het afstuderen vindt plaats in het laatste semester van de opleiding. Gedurende het semester werken studenten alleen of in duo's aan een ontwerpproject. Studenten zoeken hiervoor een eigen project bij een externe organisatie of ze zoeken een eigen multidisciplinair project. In het afstuderen ligt de focus op de eigen profilering als ontwerper, hun onderzoekend vermogen en de mate van interdisciplinariteit in hun eindwerken. Studenten werken vanuit een maatschappelijk of technologisch relevante vraag aan een ontwerpvragestuk waarvoor ze onderzoeken en experimenteren. Ze maken een ontwerp dat bijdraagt aan antwoorden op het ontwerpvragestukken.

De beoordeling van het afstuderen gebeurt aan de hand van vier onderdelen:

1. Exploratie
2. Hifi-eindontwerp
3. Summary
4. Mondelinge verdediging tijdens de beoordeling

Het afstuderen verloopt bij CMD Breda in drie fasen: verkennen, verdiepen en afronden. Gedurende het afstudeersemester krijgt de student op een aantal momenten formatieve feedback. Na vier weken is er een prototypemarkt waarop studenten prototypes aan elkaar en aan docenten presenteren. Na tien weken is er een midterm-assessment met een andere begeleider als formatieve beoordelaar. Na vijftien weken krijgen studenten een advies over de haalbaarheid van hun project in een groenlicht gesprek.

Op de eindexamenexpo, na twintig weken, tonen studenten hun werk op de eindexamenexpo. Zij leveren daarbij ook een summary aan. Deze wordt op de website van afstudeerprojecten geplaatst. Daarnaast presenteert CMD Breda jaarlijks drie topwerken van studenten op een gecureerde expositie op een externe locatie.

Afstudeerdossiers

Het panel heeft vijftien afstudeerdossiers geselecteerd en bestudeerd vanuit de afgelopen twee afstudeerjaren en met een spreiding qua becijfering. De afstudeerwerken behandelen relevante en maatschappelijk betrokken ontwerp vraagstukken die de volle breedte van het CMD-vakgebied representeren. Een voorbeeld is een ontwerp van een kinderboek dat het zelf maken van producten binnen huishoudens bevordert om een duurzame relatie tussen mens en object te creëren. Een ander voorbeeld is Tastbaar NT2, een blended learning experience voor Nieuwe Nederlanders, die de uitspraak van klanken op een tastbare en persoonlijke manier helpt te leren. Een derde voorbeeld is de ontwikkeling van eigen holografische mantelzorger voor en met senioren.

Het panel vindt de kwaliteit van de bestudeerde afstudeerdossiers op orde en is van oordeel dat de toetsing van de afstudeerdossiers betrouwbaar en navolgbaar is. De bestudeerde afstudeerprojecten laten een grote variëteit aan ontwerpen voor maatschappelijke vraagstukken en ontwerpbenaderingen zien waarbij studenten hun eigen positionering ten opzichte van deze vraagstukken duidelijk hebben verkend. De afstudeerdossiers sluiten daarmee volgens het panel goed aan bij de profilering van CMD Breda. Het panel is van mening dat de becijfering van de opleiding de kwaliteit van de dossiers goed weerspiegelt en dat het bachelor niveau wordt gehaald.

Alumni

De opleiding houdt contact met haar alumni. Hierdoor heeft de opleiding een goed beeld van de functies en branches waarin afgestudeerden werken. Een aantal alumni studeert verder in (pre-) masteropleidingen, zoals bijvoorbeeld de master Health by Design van Avans. Alumni van de opleiding vinden snel en passend werk. Zij komen zowel terecht in de creatieve industrie als in organisaties waarin de creatieve werk- en denkwijze van de ontwerper wordt ingezet om veranderingen in gang te zetten. CMD'ers richten zich daarbij op de gebruikersbeleving en het omgaan met de veranderende rol van technologie in de samenleving. Vertegenwoordigers van het werkveld geven aan dat afgestudeerden van CMD Breda goed inzetbaar zijn, ook in een niet-ontwerpende context. Eén van de alumni waar het panel mee gesproken heeft werkt bijvoorbeeld bij de Algemene Rekenkamer. Dit sluit aan bij de wens van de opleiding om nadrukkelijk ook op te leiden voor dergelijke niet-ontwerpgerichte contexten.

Eindoordeel over de opleiding

	CMD Breda Avans Hogeschool
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding CMD van Avans Hogeschool als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 2

Het panel beveelt aan om te blijven investeren in passende huisvesting om het onderwijsconcept van CMD Breda, waarin collectieven een belangrijke rol spelen, zo te kunnen uitvoeren als het bedoeld is.

Standaard 3

Het panel beveelt aan de gebruikte (digitale) beoordelingsformulieren te stroomlijnen en in de kalibraties aandacht te besteden aan eenduidigheid in het geven van feedback op de verschillende beroepshandelingen. Dit zal de navolgbaarheid en transparantie van deze formulieren nog verder versterken.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma 3 december 2024

Tijd	Activiteit
08.30-09.00	Inloop/ontvangst Avans hogeschool LA-gebouw (Lovensdijkstraat 61, Breda)
09.00-09.15	Welkomstwoord door directie en opleidingsmanagement
09.15 -10.00	Bestudering materiaal door panel
10.00-11.00	Gesprek met studenten; onderwijsleeromgeving
11.00-11.10	Pauze
11.10-12.10	Gesprek met docenten, examinatoren en curriculumcommissie; onderwijsleeromgeving en afstuderen
12.10 -13.00	Lunch
13.00 – 13.45	Gesprek met werkveld; aansluiting beroepenveld
13.45 – 14.00	Pauze
14.00 – 14.45	Gesprek met Examen-, Toets- en Opleidingscommissie; borging
14.45 – 15.00	Pauze
15.00 – 15.30	Gesprek met directie; opleidingsmanagement
15.30 – 16.15	Beoordelingsoverleg panel
16.15 – 16.45	Terugkoppeling oordeel panel
16.45 -17.30	Ontwikkelgesprek

2. Bestudeerde documenten

1. Zelfevaluatie CMD Breda Avans
2. Studiegids CMD Breda 2024-2025
3. Visitatierapport CMD Breda 2018
4. INCMD Beroeps- en competentieprofiel 2021
5. Online Brightspace CMD Breda
6. Opleidingskader CMD 2023-2024
7. Onderwijs- en Examenregeling CMD Breda 2023-2024 en 2024-2025
8. Jaarverslag Examencommissie Creatie- en Communicatie 2022-2023 en 2023-2024
9. Borgingsagenda Creatie en Communicatie 2023-2024 en 2022-2023
10. Curriculumoverzicht CMD Breda 2023-2024 en 2024-2025
11. Toetsbeleid CMD Breda 2023-2024 en 2024-2025
12. Personeelsoverzicht CMD Breda
13. Overzicht van eindwerken van 2022-2023 en 2023-2024
14. Handleiding Afstuderen CMD Breda 2022-2023 en 2023-2024 en 2024-2025
15. CMD Afstudeerflyer
16. Procedure afstudeerzittingen CMD Breda 2023-2024
17. Representatieve selectie van toetsen CMD Breda
18. Overzicht van alumni en functies/werkgevers 2016-2022
19. Vijftien eindwerken inclusief beoordeling 2022-2023 en 2023-2024